

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00

F: 01 428 47 33

E: gp.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Številka: 007-136/2014 (1324-07)

Ljubljana, 3. 3. 2014

EVA 2014-1711-0042

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – skrajšani postopek – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13-ZDU-1G) je Vlada Republike Slovenije na ... redni seji dne ... sprejela naslednji sklep:

»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah (EVA 2014-1711-0042) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.«

Tanja Šarabon
generalna sekretarka

Priloga:

- predlog sklepa vlade
- predlog zakona

Prejmejo:

- ministrstvo in vladne službe

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Predlagatelj zakona v skladu s prvo in tretjo alinejo prvega odstavka 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) predlaga, da se predlog zakona sprejme po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. Z njimi se zaradi lažjega izvajanja posameznih določb zakona v praksi spreminjajo kriteriji za pridobivanje do 50 % sredstev iz državnega proračuna, ki so namenjena poslanskim skupinam in poslancem na podlagi Zakona o poslancih, ter obveznosti ponudnikov plačilnih storitev glede posredovanja podatkov o vplačnikih prispevkov.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Nina Gregori, namestnica generalnega direktorja Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Dr. Gregor Virant, minister za notranje zadeve,
- mag. Renata Zatler, državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve,
- Boštjan Šefic, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve,
- Nina Gregori, namestnica generalnega direktorja Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve,
- Iris Jeglič, direktorica Urada za upravne notranje zadeve in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve.

5. Kratak povzetek gradiva:		
Predmet zakonskega urejanja je osredotočen predvsem na: - spremembo kriterijev za pridobivanje do 50 % sredstev iz državnega proračuna, ki so namenjena poslanskim skupinam in poslancem na podlagi Zakona o poslancih; - spremembo obveznosti ponudnikov plačilnih storitev glede posredovanja podatkov o vplačnikih prispevkov.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: Zakon nima finančnih posledic.		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: Zakon nima finančnih posledic.		
8. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		DA/NE
(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)		
(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave:		
V razpravo so bili vključeni: Računsko sodišče Republike Slovenije, Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES), Banka Slovenije in Združenje bank Slovenije.		
Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):		
Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani.		
Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:		
Poročilo je bilo dano		
Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)		

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
Dr. Gregor Virant minister	

PRILOGA:

- predlog sklepa
- jedro gradiva
- mnenja o usklajenosti

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13-ZDU-1G) na ... redni seji dne ... sprejela naslednji:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah (EVA 2014-1711-0042) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

Tanja Šarabon
generalna sekretarka

PREJMEJO:

- ministrstvo in vladne službe

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POLITIČNIH STRANKAH****I. UVOD****1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA**

Ustavno pravico do združevanja in političnega delovanja državljanek in državljanov v političnih strankah v Sloveniji ureja Zakon o političnih strankah (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo – ZPoLS – UPB1, 103/07 in 99/13). Zakon politične stranke opredeljuje kot članske organizacije, v katerih državljanke in državljanji uresničujejo v programih zastavljene politične cilje in z oblikovanjem politične volje volivk in volivcev ter sodelovanjem na volitvah sodelujejo pri upravljanju države, kar je temelj demokratične ureditve države. Zakon je bil že večkrat spremenjen in dopolnjen, in sicer v letu 2000 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 70/00), v letu 2002 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 51/02), leta 2005 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 69/05), leta 2007 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 103/07) in leta 2013 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 99/13). Posamezne določbe je razveljavilo tudi Ustavno sodišče, in sicer je bila z odločbo št. U-I-301/96 (Uradni list RS, št. 13/98 z dne 20. februarja 1998) razveljavljena določba četrtega odstavka 3. člena zakona, z odločbo št. U-I-223/00-22 (Uradni list RS, št. 94/02 z dne 8. novembra 2002) pa je bil razveljavljen del prvega in drugega odstavka 23. člena Zakona o političnih strankah.

Zakon s spremembami, zlasti s spremembami iz leta 2000, vzpostavlja ustrezno pravno podlago, ki omogoča ustanavljanje, upravljanje in delovanje političnih strank ter s tem neovirano uresničevanje pravice do političnega združevanja. S spremembo iz leta 2002 je pod enakimi pogoji omogočeno članstvo v stranki tudi državljanom ali državljanom drugih držav članic Evropske unije, ki jim je v Republiki Sloveniji z zakonom priznana volilna pravica, s čimer jim je zagotovljeno tudi uveljavljanje pasivne volilne pravice na volitvah v lokalne skupnosti oziroma na volitvah v Evropski parlament. S spremembo iz leta 2013 pa je zagotovljena večja transparentnost financiranja političnih strank, javna dostopnost podatkov iz letnega poročila stranke ter učinkovitejši nadzor nad spoštovanjem določb zakona.

Trenutno v Republiki Sloveniji deluje 79 političnih strank. V zadnjih letih se vsako leto v povprečju ustanovita in registrirata dve novi stranki, izjemi sta bili leto 2006, ko se je ustanovilo in registriralo 18 novih političnih strank, in leto 2010, ko se je ustanovilo in registriralo 14 novih političnih strank.

Tabela 1: podatki iz registra strank

Število vpisov strank v register	102
Število izbranih strank po uradni dolžnosti	14
Število izbranih strank na zahtevo stranke	3
Število izbranih strank zaradi spojitve	4
Število izbranih strank zaradi pripojitve	1
Število izbranih zaradi razdružitve	1
Število vseh registriranih strank	79

S spremembami zakona iz leta 2013 so bili urejeni mehanizmi, ki učinkoviteje zagotavljajo večjo transparentnost financiranja strank, javno dostopnost podatkov letnega poročila stranke, učinkovitejši nadzor nad spoštovanjem določb zakona, uporabo ustreznih ukrepov in sankcij za kršitve posameznih določb zakona ter vzpostavitev drugih mehanizmov, ki bodo preprečevali pojave korupcije in vplivanja na samostojnost strank. Zakon preprečuje, da bi stranke pridobivale sredstva iz virov, ki niso dovoljeni, ter prepoveduje financiranje strank s strani pravnih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost. Na drugi strani pa zakon zagotavlja tako višino sredstev, ki jih stranke dobijo iz državnega proračuna, da je zagotovljeno

njihovo nemoteno delovanje in s tem uresničevanje ustavne pravice do političnega združevanja. Zakon v zvezi s tem določa financiranje strank preko pogodbe z Državnim zborom o zagotavljanju storitev, za katere poslanske skupine pridobivajo proračunska sredstva (izobraževanje, strokovna pomoč, organizacija poslanskih pisarn), prav tako določa kriterije za delitev sredstev iz državnega proračuna, in sicer se 25 % teh sredstev namenja strankam v enakih deležih, 75 % pa sorazmerno s številom glasov volivcev, ki so jih stranke dobile v vseh volilnih enotah. Zakon upošteva priporočila, ki jih je skupina držav proti korupciji GRECO podala slovenskim oblastem v poročilu z dne 7. 12. 2007, prav tako pa upošteva tudi priporočila OVSE/ODIHR, ki jih je podal v svojem končnem poročilu za ocenjevanje predčasnih volitev v državni zbor v letu 2011 z dne 7. februarja 2012.

Veljavni Zakon o političnih strankah omogoča financiranje strank s sredstvi iz članarin, prispevkov fizičnih oseb, prihodkov od premoženja in proračuna. Pri financiranju strank iz proračuna upravičenost stranke do pridobivanja sredstev ni vezana na dejstvo, da ima stranka izvoljene predstavnike v državnem zboru ali svetu lokalne skupnosti, temveč na določen uspeh na zadnjih volitvah. Zgornja meja sredstev, ki jih lahko pridobijo stranke iz proračuna in od fizičnih oseb, je omejena. Prav tako strank ne morejo financirati pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, kar preprečuje financiranje strank tudi s strani podjetij, ki so v neposredni ali posredni večinski državni lasti oziroma izogibanje razkritju podatkov o osebah, ki dajo prispevek stranki ter možnost, da bi s prispevanjem prispevka stranki pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki ali osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost, pridobili neupravičeno prednost pred tistimi subjekti, ki strankam prispevkov niso dali (na primer pri javnih naročilih). Takšna rešitev pa prispeva tudi k zmanjšanju koruptivnih dejanj, ki so povezana s financiranjem strank. Zakon določa obveznost razkritja donatorja, če letni znesek donacij presega povprečno bruto mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije za preteklo leto, ter prepoveduje vsakršno financiranje strank iz tujine, razen članarin in prispevkov članov stranke. Zakon zahteva javno objavo letnih poročil na spletnih straneh AJPES.

Veljavni zakon daje pooblastilo Računskemu sodišču RS za uvedbo revizije poslovanja strank, ki prejemajo sredstva iz državnega proračuna ali proračunov lokalnih skupnosti in so v preteklem letu prejele ali bile upravičene do prejema več kot 10.000,00 EUR teh sredstev. Računsko sodišče RS mora v posameznem letu opraviti revizijo pravilnosti poslovanja najmanj tretjine zavezanih strank tako, da v obdobju štirih let opravi revizijo pri vseh teh strankah. Računsko sodišče lahko opravi tudi revizijo pravilnosti poslovanja stranke, za katero izvedbo revizije predlaga komisija za preprečevanje korupcije ali drug nadzorni organ, ki pri izvrševanju svojih nalog ugotovi nepravilnosti, ali če ob pregledu letnega poročila stranke podvomi v resničnost podatkov letnega poročila ali ugotovi druge nepravilnosti. Pri opravljanju revizije poslovanja strank računsko sodišče ravna skladno s pooblastili in po postopku, ki ga določata ta zakon in zakon, ki ureja pristojnosti računskega sodišča. Zakon daje računskemu sodišču tudi pooblastilo, da pri opravljanju revizije poslovanja stranke lahko zahteva predložitev listin, pojasnila ter vpogled v poslovne knjige in evidence od stranke, pri kateri se opravlja revizija, državnih organov, organov lokalnih skupnosti, AJPES, bank in hranilnic, v katerih ima stranka odprte transakcijske račune, ter od izvajalcev storitev in prodajalcev blaga, ki so opravili storitve oziroma dobavili blago stranki. V primeru, da računsko sodišče ugotovi obstoj tveganj, da v letnem poročilu niso prikazani oziroma niso pravilno prikazani vsi podatki, pa lahko zahteva pojasnila, podatke ali listine, ki so potrebne za izvedbo revizije, tudi od drugih oseb. Nadzor nad izvajanjem določb zakona, ki predstavljajo prekrške, pa je razdeljen med inšpektorat, pristojen za notranje zadeve, računsko sodišče in AJPES, za odločanje o prekrških, ki predstavljajo kršitev določb o financiranju strank, pa zakon določa pristojnost Okrajnega sodišča v Ljubljani.

Kljub takim zakonskim rešitvam pa predlagatelj ugotavlja, da je nekatere določbe zakona (drugega odstavka 21. člena in osmega odstavka 22. člena) v praksi težko izvajati. Določba drugega odstavka 21. člena Zakona o političnih strankah, ki določa, da lahko stranka poleg sredstev iz 23. in 26. člena tega zakona pridobi tudi do 50 % sredstev iz državnega proračuna, ki so namenjena izobraževanju poslancev, administrativni in strokovni pomoči pri delu poslanskih skupin in organizaciji poslanskih pisarn, namreč poraja pri izvedbi vrsto vprašanj, zato obstaja veliko tveganje za očitek nepravilnosti izvajanja s strani nadzornih organov.

Združenje bank Slovenije in Banka Slovenije pa glede izvajanja osmega odstavka 22. člena Zakona o političnih strankah, ki določa, da so ponudniki plačilnih storitev, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne transakcije, dolžni pri vplačilu prispevkov stranki poleg višine danega zneska stranki sporočiti tudi podatke, ki omogočajo identifikacijo osebe, ki je dala prispevek stranki (ime, priimek, davčna številka in naslov fizične osebe ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, oziroma podatek o firmi, matični številki in sedežu ter poslovnem naslovu pravne osebe ali

samostojnega podjetnika posameznika) ter druge informacije, ki so posredovane skupaj s plačilno transakcijo, opozarjata, da določba posega v spremembo splošnih pogojev za imetnike transakcijskih računov in izvrševanja plačil pri ponudnikih plačilnih storitev, da iz določbe ni razvidno, kateri ponudnik plačilnih storitev (plačnikov ali prejemnikov) je zavezanec za posredovanje podatkov o plačniku stranki ter da obstaja neskladnost z Zakonom o plačilnih sistemih in storitvah in Uredbo št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne obremenitve v eurih ter Uredbo št. 1781/2006 o podatkih o plačniku, ki spremljajo prenose denarnih sredstev. Uredba št. 260/2012 namreč ne predvideva posredovanja identifikacijskih podatkov o davčni številki oziroma matični številki ter podatkov o naslovu oziroma sedežu in poslovnem naslovu plačnika za plačilne transakcije v euro območju, kar pomeni, da vsa prejeta vplačila na račune političnih strank iz območja držav Evropske unije ne bodo imela identifikacijskih osebnih podatkov, Uredba št. 1781/2006 pa določa, da se identificira vplačnika v gotovini nad zneskom 1.000 eurov, kar pomeni, da ponudniki plačilnih storitev ne bodo identificirali tistih plačnikov, ki bodo želeli vplačati prispevek do 1000 eurov na bančnem okencu, oziroma bodo identificirali le tiste plačnike, ki bodo želeli vplačati prispevek na bančnem okencu nad 1000 eurov.

Za zagotovitev lažjega izvajanja nekaterih določb zakona v praksi so bili s strani Združenja bank Slovenije in Banke Slovenije in predlagatelja podani predlogi, ki tudi narekujejo spremembe in dopolnitve Zakona o političnih strankah. Predlogi se nanašajo predvsem na spremembo kriterijev za pridobivanje do 50 % sredstev iz državnega proračuna, ki so namenjena poslanskim skupinam in poslancem na podlagi Zakona o poslancih ter na spremembo obveznosti ponudnikov plačilnih storitev glede posredovanja podatkov o vplačnikih prispevkov, s čemer dodatni posegi v tehnološke in druge rešitve pri ponudnikih plačilnih storitev, ki bi jih bilo treba zagotoviti na podlagi veljavnega zakona, ne bodo več potrebni.

Sprememba zakona je potrebna tudi zaradi uskladitve z Zakonom o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo) glede objave podatka o davčni številki fizičnih oseb, ki so dale posojilo stranki, v letnem poročilu stranke.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATIVNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Najpomembnejši cilj tega zakona je sprememba kriterijev za pridobivanje do 50 % sredstev iz državnega proračuna, ki so namenjena poslanskim skupinam in poslancem na podlagi Zakona o poslancih ter sprememba obveznosti ponudnikov plačilnih storitev glede posredovanja podatkov o vplačnikih prispevkov.

Z zakonom bo zagotovljeno večje varstvo osebnih podatkov (podatka o davčni številki fizičnih oseb, ki so dale posojilo stranki).

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Za doseg navedenih ciljev se kriterij za pridobivanje sredstev iz državnega proračuna, ki so namenjena poslanskim skupinam in poslancem na podlagi Zakona o poslancih spreminja tako, da bo lahko stranka poleg sredstev iz 23. in 26. člena ZPolS pridobila tudi do 50% sredstev iz državnega zbora, ki jih državni zbor v skladu z zakonom o poslancih določi v svojem finančnem načrtu za dodatno strokovno pomoč poslanskim skupinam. Na ta način bo jasneje opredeljena celotna masa sredstev, od katere lahko stranka pridobi do 50 %. Prav tako je predlog za sklenitev pogodbe vezan le na vodjo poslanske skupine in ne več tudi na posameznega poslanca, dodana pa je določba, da se sredstva izplačujejo skladno s predpisi, ki urejajo izvrševanje proračuna ter da tovrstne pogodbe niso predmet javnega naročanja.

Nadalje predlog zakona določa, da bodo morali biti prispevki posamezne fizične osebe, ki so višji od 50 eurov, vplačani s kreditnimi vplačili ali direktnimi obremenitvami v breme plačilnega računa plačnika prek ponudnikov plačilnih storitev, s čemer bo zagotovljen prenos celotnih in nespremenjenih podatkov o vplačilih, prav tako pa se bo s tem preprečila možnost navajanja lažnih identifikacijskih podatkov plačnika. Predlog zakona tudi jasneje določa, da je zavezanec za posredovanje podatkov o plačniku stranki ponudnik plačilnih storitev prejemnika, prav tako pa črta del določbe, ki se nanaša na naštevane osebnih podatkov, ki so jih ponudniki plačilnih storitev dolžni posredovati stranki, s čemer bo zagotovljeno, da bodo ponudniki plačilnih storitev stranki posredovali tiste podatke, ki omogočajo identifikacijo oseb, ki so dale prispevek stranki, kot so določeni v Prilogi

Uredbe št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne obremenitve v eurih, ter da dodatni posegi v tehnološke in druge rešitve pri ponudnikih plačilnih storitev, ki bi jih bilo treba zagotoviti na podlagi veljavnega zakona, ne bodo potrebni.

S predlogom zakona bo zagotovljeno večje varstvo osebnih podatkov fizičnih oseb, ki so dale posojilo stranki, prav tako pa predlog zakona daje pravno podlago računskemu sodišču, da za potrebe izvedbe revizije pridobi podatek o davčni številki fizične osebe iz registra transakcijskih računov, strankam pa za potrebe izpolnitve obveznosti nakazila nedovoljenih prispevkov v humanitarne namene omogoča preverjanje podatkov o imenu, priimku in državljanstvu fizičnih oseb, ki niso člani stranke in so dale prispevek stranki v Centralnem registru prebivalstva.

b) Način reševanja:

S predlaganim zakonom se ne posega v osnovna pravila veljavnega zakona.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlagani zakon je usklajen z Zakonom o plačilnih sistemih in storitvah in z Zakonom o varstvu osebnih podatkov.

č) Usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je bil posredovan v usklajevanje Ministrstvu za pravosodje, Ministrstvu za finance in Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo. Prav tako je bil predlog zakona posredovan v usklajevanje Računskemu sodišču Republike Slovenije, Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES), Banki Slovenije in Združenju bank Slovenije.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zakon nima finančnih posledic za državni proračun.

Zakon nima finančnih posledic za druga javno-finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih proračunskih sredstev in drugih javnofinančnih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Glede vprašanja, kako je v državah članicah Evropske unije urejeno pridobivanje sredstev iz državnega proračuna, ki so namenjena poslanskim skupinam in poslancem, predlagatelj ugotavlja, da večina držav tega vprašanja ne ureja.

Večini držav pa je skupno, da morajo stranke prejeta sredstva voditi na bančnem računu.

Francija

V Franciji financiranje strank ureja Zakon o finančni preglednosti v političnem življenju (s spremembami). Stranke so upravičene do proračunskih sredstev delno glede na svojo uspešnost na volitvah v državni zbor, delno pa glede na zastopanost v parlamentu. Prvi del je razdeljen v sorazmerju s številom glasov, doseženih na zadnjih volitvah v državni zbor, s strani kandidatov zainteresiranih strani, ki niso bili razglašeni za neupravičene v skladu s členom LO 128 volilnega zakonika. Ta del se izplača pod pogojem, da je stranka določila kandidate v najmanj 50 okrožjih (posebne določbe so v veljavi za stranke, ki predstavljajo le kandidate v tujini), ki so dobili vsak vsaj 1% glasov. Drugi del javnih sredstev se dodeli političnim strankam in skupinam, ki so prejele prvi obrok, v sorazmerju s številom članov državnega zbora in senatorjev, ki vsako leto novembra sporočijo, da pripadajo ali so pridruženi določeni stranki ali skupini. Javna sredstva iz proračuna so v letu 2009 znašala 75.000.000 €. Ta znesek je pripomogel k hitremu naraščanju števila strank, trenutno jih je več kot 270, od teh jih je okoli 20% prejelo ta sredstva. Nekatere čezmorske stranke so oblikovane samo za ene volitve, kar včasih povzroča težave glede dodelitve in nadzora sredstev

financiranja. Po nekaterih ocenah javna sredstva, namenjena strankam, predstavljajo približno 60% sredstev, brez da bi zraven šteli še financiranje poslanskih skupin, kakršne koli donacije za združenja ali ustanove, povezane s strankami, finančno podporo za novinarje, itd.. Do določenega pavšala so upravičene tudi stranke, ki so se ustanovile po volitvah, če so v obdobju enega leta dobile tudi prispevke od najmanj 10.000 ljudi (vključno s prispevki 500 izvoljenih predstavnikov) v znesku najmanj 150.000 EUR.

Stranke morajo prejeta sredstva voditi na bančnem računu.

Litva

V Litvi financiranje strank ureja Zakon o financiranju in finančnem nadzoru političnih strank in političnih kampanj iz leta 2004 (s spremembami).

Stranke se neposredno javno financirajo v obliki nepovratnih sredstev iz državnega proračuna in delnega povračila izdatkov za volilno kampanjo. Politične stranke, ki so na zadnjih volitvah v Seimas ter občinski svet, prejele več kot 3 odstotke glasov, so upravičene do državnih subvencij. Poleg tega so v okviru volilne kampanje (samo) politične stranke, vključno z njihovimi kandidati in kandidatnimi listami, upravičene do delnega povračila svojih predvolilnih izdatkov do 25 odstotkov stroškov volilne kampanje, če so prejele vsaj 3% glasov in nimajo nobenih neporavnanih obveznosti (posojila, neplačane storitve itd.) Na primer javne subvencije v vrednosti pribl. 4,35 milijona evrov so bile v letu 2007 dodeljene osmim političnim strankam.

Politične stranke morajo imeti odprte račune po Zakonu o računovodstvu iz leta 2001 (sprememba leta 2008), ki določa, da mora računovodski izkaz zajemati vse transakcije in računovodske dogodke, povezane s spremembami sredstev, kapitala, znesek obveznosti ali strukturo sredstev in da morajo biti vse te transakcije in dogodki podprti z računovodskimi listinami.

Španija

V Španiji financiranje političnih strank ureja Zakon o financiranju političnih strank iz leta 2007.

Stranke se lahko financirajo iz javnih sredstev in iz zasebnih virov. Neposredno javno financiranje je predvideno skozi člen 2 (1), sistemskega zakona 8/2007 o financiranju političnih strank: (a) javne subvencije za volilne stroške; (b) državne letne subvencije za operativne dejavnosti ter varnostne stroške (tj. zneski, dodeljeni političnim strankam za zagotovitev zaščite pred terorističnimi napadi); (c) letne subvencije avtonomnih skupnosti in občin za operativne dejavnosti; (d) izredne subvencije za reklamne namene; (e) prispevki poslanskih skupin na ravni države, avtonomne skupnosti in občin. Poleg tega se lahko politične stranke, ki sodelujejo na volitvah v občinske svete, neposredno javno financirajo iz proračuna lokalnih skupnosti v obliki enakega deleža za vse stranke in spremenljivega zneska v sorazmerju s številom sedežev na stranko (člen 73, zakon 11/1999 o lokalni oblasti). Država lahko odobri izredna sredstva za izvedbo referendumov.

Subvencije se zagotavljajo na podlagi števila sedežev/glasov, pridobljenih v zadnjih volitvah. Sistemski zakon 5/1985 o splošnih volitvah, kakor tudi različna volilna zakonodaja na ravni avtonomnih skupnosti, določijo natančen delež - EUR na sedež/glas, pridobljen s politično stranko. V praksi so samo politične stranke, ki imajo sedež v njihovi državi/avtonomni skupnosti/občini upravičene do neposrednega javnega financiranja. Izplačilo javnih sredstev je odvisno od izkazane upravičenosti s strani izvoljenih predstavnikov in učinkovitosti uresničevanja položaja, na katerega so bili izvoljeni. Ni določena zgornja meja za odločitev o povečanju javnega financiranja političnih strank, določena pa je minimalna meja, glede na razlike v indeksu cen življenjskih potrebščin (CPI) iz enega leta v drugo. V zvezi s tem je sistemski zakon 8/2007 uvedel 20% povečanje razpoložljivih državnih subvencij za financiranje operativnih dejavnosti in varnostnih stroškov političnih strank: leta 2008 je bilo 78.100.000 EUR dodeljenih za operativne dejavnosti in 4.010.000 EUR za varnostne stroške. V skladu s 126. členom sistemskega zakona 5/1985 o splošnih volitvah, javne subvencije ni mogoče odobriti politični stranki, ki ima v svoji upravi, volilni listi ali poslanski skupini osebo, ki je bila spoznana za krivo hudega kaznivega dejanja (na primer terorizem, huda kazniva dejanja zoper javno upravo, itd.).

Politična stranka mora imeti ločen bančni račun za članarino in ločenega za donacije. Banka mora donatorju izdati potrdilo, iz katerega je razviden datum donacije, znesek in davčna številka darovalca. Za donacije v naravi pa mora politična stranka darovalcu izdati potrdilo, da je bila donacija uspešno izvedena in je nepreklicna.

Madžarska

Na Madžarskem financiranje političnih strank ureja Zakon o političnih strankah, ki določa, da so stranke upravičene do javnih (javno financiranje je predvideno le na centralni ravni) in zasebnih sredstev (članarine, subvencije iz državnega proračuna, denarni prispevki pravnih oseb, samostojnih gospodarskih združenj in zasebnikov, podedovana posestva fizičnih oseb in poslovna dejavnost stranke).

Politične stranke se lahko financirajo neposredno iz državnega proračuna na način: 25% odstotkov celotne državne pomoči se enakovredno deli med stranke, ki so ohranile mandat na nacionalni ravni, preostalih 75% pa se dodeli vsem strankam, ki sodelujejo na parlamentarnih volitvah, v sorazmerju dobljenih glasov, pod pogojem, da so prejele več kot 1% glasov. Od leta 2007 je skupni znesek javnih sredstev znašal približno 10,4 mio evrov letno. Javna sredstva, ki jih prejemajo politične stranke, predstavljajo v povprečju 58 odstotkov njihovega celotnega letnega prihodka. Poleg javnega financiranja političnih strank in njihovih fundacij so javna sredstva na voljo tudi različnim parlamentarnim skupinam političnih strank, ki so bile izvoljene v parlament. Znesek znaša približno 3.120.000 €.

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejem zakona ne vpliva na postopke oziroma poslovanje javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejem zakona ne vpliva na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Sprejem zakona ne vpliva na okolje, ki vključuje prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Sprejem zakona ne vpliva na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Sprejem zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Sprejem zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Sprejem zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo predstavljen javnosti z informacijo na spletnih straneh.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Spremljanje izvajanja tega zakona bo potekalo na Ministrstvu za notranje zadeve v okviru rednega dela. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

- spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen,
- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe,
- datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja,
- seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte),
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti,
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Dr. Gregor Virant, minister za notranje zadeve,
- mag. Renata Zatler, državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve,
- Boštjan Šefic, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve,
- Nina Gregori, namestnica generalnega direktorja Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve,
- Iris Jeglič, direktorica Urada za upravne notranje zadeve in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o političnih strankah (Uradni list RS, št. 100/05-uradno prečiščeno besedilo, 103/07 in 99/13) se drugi odstavek 21. člena spremeni tako, da se glasi:

»Stranka lahko poleg sredstev iz 23. in 26. člena tega zakona pridobi tudi do 50 % sredstev iz državnega proračuna, ki so v finančnem načrtu državnega zbora skladno z zakonom, ki ureja poslance, določena za dodatno strokovno pomoč pri delu poslanskih skupin (v nadaljnjem besedilu: sredstva poslanske skupine). Za pridobivanje sredstev poslanske skupine stranka in državni zbor na predlog vodje istoimenske poslanske skupine skleneta pogodbo, s katero se določi višina teh sredstev. Sredstva poslanske skupine se stranki izplačujejo v skladu s predpisi, ki urejajo izvrševanje proračuna. Pogodba iz tega odstavka ni predmet javnega naročanja kot ga določa zakon, ki ureja javna naročila.«.

2. člen

V prvem odstavku 22. člena se za besedo »vplačani« doda besedilo »s kreditnimi plačili ali direktnimi obremenitvami v breme plačilnega računa plačnika«, zadnji stavek pa se spremeni tako, da se glasi:

»Pri prispevanju prispevka stranki mora fizična oseba poleg višine danega zneska stranki sporočiti tudi podatke o imenu, priimku, EMŠO ali davčni številki in naslovu fizične osebe.«.

V petem odstavku se za drugim stavkom doda stavek, ki se glasi:

»V posojilni pogodbi morajo biti poleg podatka o višini, obrestni meri in odplačilni dobi posojila navedeni tudi podatki o imenu, priimku, EMŠO in naslovu fizične osebe.«.

V sedmem odstavku se črtata besedi »davčna številka«.

V osmem odstavku se besede »Ponudniki plačilnih storitev« nadomestijo z besedami »Ponudniki plačilnih storitev prejemnika« ter črta besedilo v oklepaju »(ime, priimek, davčna številka in naslov fizične osebe ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, oziroma podatek o firmi, matični številki in sedežu ter poslovnem naslovu pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika)«.

Doda se nov deseti odstavek, ki se glasi:

»Stranka lahko za potrebe izpolnitve obveznosti iz prejšnjega odstavka preveri podatek o imenu, priimku in državljanstvu fizične osebe, ki ni član stranke in je prispeval prispevek stranki, v Centralnem registru prebivalstva na podlagi predložitve EMŠO ali davčne številke fizične osebe.«.

3. člen

V tretjem odstavku 24.b člena se za besedo »EMŠO« dodajo besede »ali davčna številka«, za besedo »odstavka« pa se doda vejica in besedilo »iz registra transakcijskih računov, ki ga upravlja AJPES,«.

4. člen

V prvem odstavku 28. člena se v 6. točki za besedo »zakona« doda besedilo »in jih ne nakaže v humanitarne namene«.

5. člen

V prvem odstavku 28.c člena se v 2. točki za besedo »zakona« doda besedilo »ali v posojilni pogodbi ne navede podatkov iz petega odstavka 22. člena tega zakona«.

6. člen

Prvi odstavek 29.a člena se spremeni tako, da se glasi:

»Z globo od 1.500 do 15.000 evrov se kaznuje ponudnik plačilnih storitev prejemnika, ki pri vplačilu prispevkov stranki ne sporoči višine prispevka ali podatkov, ki omogočajo identifikacijo osebe, ki je dala prispevek stranki, ter drugih informacij, ki so posredovane skupaj s plačilno transakcijo.«.

KONČNA DOLOČBA

7. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Zakon o političnih strankah v drugem odstavku 21. člena določa, da lahko stranka poleg sredstev iz 23. in 26. člena tega zakona pridobi tudi do 50 % sredstev iz državnega proračuna, ki so namenjena izobraževanju poslancev, administrativni in strokovni pomoči pri delu poslanskih skupin in organizaciji poslanskih pisarn (v nadaljnjem besedilu: namenska sredstva). Stranka pridobiva namenska sredstva od poslanskih skupin in poslancev, ki so bili v Državni zbor Republike Slovenije izvoljeni z istoimenskih kandidatnih list. Za pridobivanje namenskih sredstev stranka in Državni zbor Republike Slovenije skleneta pogodbo. Predlog za sklenitev pogodbe poda vodja poslanske skupine oziroma poslanec. Pogodba se sklene po postopku pogajanj brez predhodne objave kot ga določa zakon, ki ureja javna naročila.

Predlagatelj ugotavlja, da navedena določba poraja pri izvedbi vrsto vprašanj, predvsem je težko določiti celotno maso sredstev, od katere lahko stranka pridobi do 50 %, kakšno vrsto pogodbe skleneta državni zbor in stranka za pridobivanje sredstev oziroma kako v praksi nakazovati pogodbeno določena sredstva strankam, zato obstaja veliko tveganje za očitek nepravilnosti s strani nadzornih organov.

Po predlagani rešitvi bo lahko stranka poleg sredstev iz 23. in 26. člena ZPoIS pridobila tudi do 50% sredstev iz državnega zbora, ki jih državni zbor v skladu z zakonom o poslancih določi v svojem finančnem načrtu za dodatno strokovno pomoč poslanskim skupinam. Na ta način bo jasneje opredeljena celotna masa sredstev, od katere lahko stranka pridobi do 50 %. Prav tako je predlog za sklenitev pogodbe vezan le na vodjo poslanske skupine in ne več tudi na posameznega poslanca. Dodana pa je določba, da se sredstva izplačujejo skladno s predpisi, ki urejajo izvrševanje proračuna ter da tovrstne pogodbe niso predmet javnega naročanja.

K 2. členu:

Zakon o političnih strankah v prvem odstavku 22. člena med drugim določa, da morajo biti prispevki posamezne fizične osebe, ki so višji od 50 eurov, vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve (ponudniki plačilnih storitev), ter da mora fizična oseba pri prispevanju prispevka v gotovini poleg višine danega zneska stranki sporočiti tudi podatke o imenu, priimku EMŠO in naslovu fizične osebe. V osmem odstavku pa med drugim določa, da so ponudniki plačilnih storitev dolžni pri vplačilu prispevkov stranki poleg višine danega zneska stranki sporočiti tudi podatke, ki omogočajo identifikacijo osebe, ki je dala prispevek stranki (ime, priimek, davčna številka in naslov fizične osebe ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, oziroma podatek o firmi, matični številki in sedežu ter poslovnem naslovu pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika) ter druge informacije, ki so posredovane skupaj s plačilno transakcijo.

Združenje bank Slovenije in Banka Slovenije sta med drugim opozorila, da navedeni določbi posegata v spremembo splošnih pogojev za imetnike transakcijskih računov in izvrševanja plačil pri ponudnikih plačilnih storitev, da iz določb ni razvidno, kateri ponudnik plačilnih storitev (plačnikov ali prejemnikov) je zavezanec za posredovanje podatkov o plačniku stranki ter da obstaja neskladnost z Zakonom o plačilnih sistemih in storitvah in Uredbo št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne obremenitve v eurih ter Uredbo št. 1781/2006 o podatkih o plačniku, ki spremljajo prenose denarnih sredstev. Uredba št. 260/2012 namreč ne predvideva posredovanja identifikacijskih podatkov o davčni številki oziroma matični številki za plačilne transakcije v euro območju ter podatkov o naslovu oziroma sedežu in poslovnem naslovu plačnika, kar pomeni, da vsa prejeta vplačila na račune političnih strank iz območja držav Evropske unije ne bodo imela identifikacijskih osebnih podatkov, Uredba št. 1781/2006 pa določa, da se identificira vplačnika v gotovini nad zneskom 1.000 eurov, kar pomeni, da ponudniki plačilnih storitev ne bodo identificirali tistih plačnikov, ki bodo želeli vplačati prispevek do 1000 eurov na bančnem okencu, oziroma bodo identificirali le tiste plačnike, ki bodo želeli vplačati prispevek na bančnem okencu nad 1000 euri. V izogib prekomernega posega v utečeno poslovanje ponudnikov plačilnih storitev in povzročanja nesorazmernih stroškov zaradi tehnoloških prilagoditev zahtevam zakona predlagata, da se določba prvega odstavka 22. člena dopolni na način, da se možnost negotovinskega plačevanja prispevkov stranki omeji na plačevanje s kreditnimi plačili in direktnimi obremenitvami v breme plačilnega računa plačnika (dajalca prispevka), saj Uredba št. 260/2012 namreč za ti dve plačilni transakciji od ponudnikov plačilnih storitev že zahteva prenos celotnih in nespremenjenih podatkov, ki jih uredba našteva (ime plačnika, številka njegovega plačilnega

(transakcijskega) računa in znesek plačilne transakcije), vzdolž celotne plačilne verige, prav tako pa naj se v osmem odstavku istega člena posredovanje podatka o davčni številki ter naslovu oziroma sedežu in poslovnem naslovu plačnika nadomesti s posredovanjem podatka o IBAN številki (številki plačilnega ali transakcijskega računa plačnika), saj bi bila na ta način ob ustrezno urejenem dostopu prejemnikovega ponudnika plačilnih storitev do registra transakcijskih računov zagotovljena možnost enolične identifikacije zadevnih plačnikov brez dodatnih posegov v tehnološke in druge rešitve pri ponudnikih plačilnih storitev.

S spremembo in dopolnitvijo prvega odstavka 22. člena bodo morali biti prispevki posamezne fizične osebe, ki so višji od 50 eurov, vplačani s kreditnimi plačili ali direktnimi obremenitvami v breme transakcijskega računa plačnika prek ponudnikov plačilnih storitev, s čemer bo zagotovljen prenos celotnih in nespremenjenih podatkov o vplačilih, prav tako pa se bo s tem preprečila možnost navajanja lažnih identifikacijskih podatkov plačnika. Glede na to, da ponudniki plačilnih storitev stranki ne bodo sporočali vseh identifikacijskih podatkov fizičnih oseb, na podlagi katerih bi bilo mogoče nedvoumno identificirati fizične osebe, ki so dale prispevek stranki v nasprotju s tem zakonom, pa predlog zakona tudi določa, da mora fizična oseba pri prispevanju prispevka stranki (v gotovini ali v obliki negotovinskega plačila) poleg višine danega zneska stranki sporočiti tudi podatke o imenu, priimku, EMŠO ali davčni številki in naslovu fizične osebe. Pri prispevanju prispevka stranki v gotovini do višine 50 eurov bodo fizične osebe svoje osebne podatke sporočale neposredno stranki, pri prispevanju višjih prispevkov stranki, ki so omejeni na plačevanje s kreditnimi plačili in direktnimi obremenitvami v breme plačilnega računa plačnika (dajalca prispevka) pa bodo morale fizične osebe te podatke navesti na plačilnem nalogu (npr. na plačilnem nalogu UPN/SEPA), s tem da bodo podatek o EMŠO ali davčni številki navedle v rubriki "namen", ti podatki pa bodo stranki preneseni kot "druge informacije, ki so posredovane skupaj s plačilno transakcijo".

S spremembo in dopolnitvijo osmega odstavka 22. člena se jasneje določa, da je zavezanec za posredovanje podatkov o plačniku stranki ponudnik plačilnih storitev prejemnika, prav tako pa se del določbe, ki našteva osebne podatke, ki so jih ponudniki plačilnih storitev dolžni posredovati stranki, črta, saj Priloga Uredbe št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne obremenitve v eurih že našteva podatke, ki mora ponudnik plačilnih storitev prenesti prejemniku plačila (ime plačnika, številka njegovega plačilnega računa (IBAN) in znesek plačilne transakcije), podatek o naslovu oziroma sedežu ter poslovnem naslovu plačnika (ter morebitne druge podatke) pa bo ponudnik plačilnih storitev prejemnika posredoval stranki kot prejemniku plačila kot "druge informacije, ki so posredovane skupaj s plačilno transakcijo". Če ponudnik plačilnih storitev prejemnika teh podatkov ne bo prejel, bo lahko stranki posredoval samo obvezne podatke o imenu, priimku oziroma nazivu plačnika ter številki plačilnega računa v obliki IBAN, s čemer bo omogočena enolična identifikacija plačnika. S takšno rešitvijo pa bo zagotovljeno tudi, da dodatni posegi v tehnološke in druge rešitve pri ponudnikih plačilnih storitev, ki bi jih bilo treba zagotoviti na podlagi veljavnega zakona, ne bodo potrebni.

Z novim desetim odstavkom 22. člena se stranki omogoča, da bo lahko za potrebe izpolnitve obveznosti nakazovanja prispevkov, ki so ji bili dani v nasprotju s tem zakonom, v humanitarne namene, podatke o imenu, priimku in državljanstvu fizične osebe, ki ni član stranke in je dal prispevek stranki, preverila v Centralnem registru prebivalstva na podlagi predložitve EMŠO ali davčne številke. Zakon o političnih strankah namreč v sedmem odstavku 21. člena med drugim prepoveduje pridobivanje sredstev iz prispevkov tujih pravnih in fizičnih oseb ter tujih samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost (razen članarin in prispevkov, ki jih stranka pridobiva od svojih članov), poleg tega pa v 5. točki prvega odstavka 28. člena predpisuje globo v višini od 6.000 do 30.000 eurov, s katero se kaznuje stranka, ki prejetih sredstev, prispevkov ali druge premoženjske koristi iz nedovoljenih virov ali drugih prispevkov, pridobljenih v nasprotju s tem zakonom, ne nakaže v humanitarne namene v 30 dneh od prejema. Zaradi navedenega je treba stranki omogočiti, da preveri podatek o državljanstvu fizične osebe, ki ni član stranke (o članih stranke mora stranka v skladu s četrtem odstavkom 6. člena Zakona o političnih strankah imeti register članic oziroma članov) in je dala prispevek stranki, v Centralnem registru prebivalstva, da bo lahko pravočasno nakazala nedovoljene prispevke v humanitarne namene. Strankam bo Ministrstvo za notranje zadeve omogočilo neposreden dostop do spletnega portala Centralnega registra prebivalstva prek EMŠO ali davčne številke na podlagi sklenjene pogodbe, kot rezultat iskanja po EMŠO ali davčni številki pa bodo stranke prejele podatek o imenu, priimku in državljanstvu fizične osebe, na podlagi katerih bodo lahko preverile že pridobljene osebne podatke od plačnika prispevka.

S spremembo sedmega odstavka 22. člena zakona se zagotavlja večje varstvo osebnih podatkov fizičnih oseb, ki so dale posojilo stranki. Zaradi navedene spremembe pa je potrebno peti odstavek 22. člena dopolniti tako, da bodo morali biti v posojilni pogodbi poleg podatka o višini, obrestni meri in

odplačilni dobi posojila navedeni tudi podatki o imenu, priimku, EMŠO in naslovu fizične osebe, saj bo le na ta način mogoče pravilno identificirati fizične osebe, ki bodo dale posojilo stranki.

K 3. členu:

Dopolnitev tretjega odstavka 24.b člena je potrebna zaradi spremembe osmega odstavka 22. člena zakona, ki črta del določbe, ki našteva osebne podatke, ki so jih ponudniki plačilnih storitev dolžni posredovati stranki. Ker računsko sodišče na podlagi podatkov, ki so jih ponudniki plačilnih storitev dolžni posredovati prejemniku plačila na podlagi Uredbe št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne obremenitve v eurih, še ne bo moglo dejansko identificirati plačnika, mu je treba omogočiti, da za potrebe izvedbe revizije pridobi podatek o davčni številki neposredno od oseb iz drugega odstavka 24.b člena, npr. od AJPES, ki vodi register transakcijskih računov, ali z dostopom do podatkov registra transakcijskih računov.

K 4. členu:

Dopolnitev 6. točke prvega odstavka 28. člena je redakcijske narave in odpravlja pomanjkljivost dosedanje določbe. V skladu z devetim odstavkom 22. člena zakona je namreč stranka dolžna prispevke, ki jih pridobi v nasprotju s tem zakonom, v 30 dneh od prejema nakazati v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije, sedaj veljavna določba 6. točke 28. člena zakona pa za prispevke, ki jih stranka prejme v nasprotju s prvim odstavkom 22. člena tega zakona, tega ni določala.

K 5. členu:

Dopolnitev 2. točke prvega odstavka 28.c člena je potrebna zaradi dopolnitve petega odstavka 22. člena in določa globo za prekršek fizične osebe, če v posojilni pogodbi poleg podatka o višini, obrestni meri in odplačilni dobi posojila ne bo navedla tudi podatkov o imenu, priimku, EMŠO in naslovu fizične osebe.

K 6. členu:

Dopolnitev prvega odstavka 29.a člena je redakcijske narave in odpravlja pomanjkljivost dosedanje določbe. V skladu z osmim odstavkom 22. člena zakona je namreč ponudnik plačilnih storitev prejemnika dolžan stranki posredovati tudi podatek o višini prispevka ter druge informacije, ki so posredovane skupaj s plačilno transakcijo, sedaj veljavna določba prvega odstavka 29.a člena pa neposredovanja teh podatkov ni določala kot prekršek.

K 7. členu:

Za uveljavitev zakona ni potrebno daljše obdobje, zato bo zakon začel veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

21. člen

Stranka pridobiva sredstva iz:

1. članarine;
2. prispevkov fizičnih oseb;
3. prihodkov od premoženja;
4. proračuna.

Stranka lahko poleg sredstev iz 23. in 26. člena tega zakona pridobi tudi do 50 % sredstev iz državnega proračuna, ki so namenjena izobraževanju poslancev, administrativni in strokovni pomoči pri delu poslanskih skupin in organizaciji poslanskih pisarn (v nadaljnjem besedilu: namenska sredstva). Stranka pridobiva namenska sredstva od poslanskih skupin in poslancev, ki so bili v Državni zbor Republike Slovenije izvoljeni z istoimenskih kandidatnih list. Za pridobivanje namenskih sredstev stranka in Državni zbor Republike Slovenije skleneta pogodbo. Predlog za sklenitev pogodbe poda vodja poslanske skupine oziroma poslanec. Pogodba se sklene po postopku pogajanj brez predhodne objave kot ga določa zakon, ki ureja javna naročila.

Letni prihodki iz 3. točke prvega odstavka tega člena ne smejo presežati 20 % od zneska vseh letnih prihodkov stranke.

Presežek prihodkov stranke iz 3. točke prvega odstavka tega člena nad deležem prihodkov iz prejšnjega odstavka mora stranka v 30 dneh po sprejemu finančnega poročila o poslovanju stranke za preteklo leto nakazati v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije.

Mladinska organizacija iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona, ki ima status organizacije v javnem interesu v mladinskem sektorju, lahko pridobiva javna sredstva za sofinanciranje programov v mladinskem sektorju v skladu s predpisi, ki urejajo javni interes v mladinskem sektorju.

Ženska organizacija, ki ima status organizacije v javnem interesu na področju enakosti spolov, lahko pridobiva javna sredstva za sofinanciranje projektov in programov v skladu s predpisi, ki urejajo javni interes na področju enakosti spolov.

Prepovedano je pridobivanje sredstev stranke iz prispevkov tujih pravnih in fizičnih oseb ter tujih samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost, iz prihodkov od premoženja stranke iz tujine oziroma vsakršno drugo pridobivanje sredstev za stranko iz tujine.

Prepoved iz prejšnjega odstavka ne velja za članarine in prispevke, ki jih stranka pridobiva od svojih članov.

22. člen

Fizične osebe lahko prispevajo prispevke za stranko. Prispevki posamezne fizične osebe v gotovini so v letu, za katero se dela letno poročilo stranke, dovoljeni največ do zneska 50 evrov, višji prispevki v denarju pa morajo biti vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve (v nadaljnjem besedilu: ponudniki plačilnih storitev). Pri prispevanju prispevka v gotovini mora fizična oseba poleg višine danega zneska stranki sporočiti tudi podatke o imenu, priimku, EMŠO in naslovu fizične osebe.

Prispevek za stranko je po tem zakonu poleg prispevka v denarju tudi vsako darilo ali drug nedenarni prispevek, brezplačna storitev za stranko, prevzem obveznosti stranke oziroma opravljanje storitev za stranko ali prodaja blaga stranki pod pogoji, ki stranko postavljajo v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb. Kot prispevek za stranko se ne šteje delo, ki ga za stranko opravi fizična oseba, če za to ni dolžna izdati računa.

Stranka in fizična oseba, ki zanjo opravi storitev ali ji proda blago, morata skleniti ustrezno pogodbo v pisni obliki.

Prispevki posamezne fizične osebe iz tega člena ne smejo v skupnem znesku v letu, za katero se dela letno poročilo stranke, presežati desetkratne povprečne bruto mesečne plače na delavca v

Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije za preteklo leto (v nadaljnjem besedilu: povprečna bruto mesečna plača).

Stranke lahko pridobivajo posojila samo pri bankah in posojilnicah, pod enakimi pogoji kot druge pravne osebe. Posojilo lahko stranka pridobi tudi pri fizični osebi, pod pogojem, da je posojilna pogodba sklenjena v pisni obliki. Višina posojila posamične fizične osebe ne sme presegati desetkratnika povprečne bruto mesečne plače letno. Dana posojila se ne štejejo za financiranje strank po tem zakonu.

Če prispevki fizične osebe iz tega člena v skupnem znesku v letu, za katero se dela letno poročilo stranke, presegajo višino povprečne bruto mesečne plače, morajo biti v letnem poročilu stranke navedeni podatki o osebnem imenu in naslovu fizične osebe ter višina skupnega letnega zneska, ki ga je fizična oseba prispevala stranki.

V letnem poročilu stranke morajo biti navedeni tudi podatki o višini, obrestni meri in odplačilni dobi vseh posameznih posojil, ki jih stranki da banka ali posojilnica, vključno z navedbo podatkov o firmi in sedežu, poslovnem naslovu in matični številki banke ali posojilnice, pri kateri je stranka pridobila posojilo, ne glede na višino posojila. Za posojila, ki ga stranka pridobi od fizičnih oseb, je potrebno v letnem poročilu stranke navesti podatke, ki omogočajo identifikacijo oseb, ki so dale posojilo (ime, priimek, davčna številka in naslov fizične osebe), podatke o višini, obrestni meri in odplačilni dobi vsakega posameznega posojila.

Ponudniki plačilnih storitev, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne transakcije, so dolžni pri vplačilu prispevkov stranki poleg višine danega zneska stranki sporočiti tudi podatke, ki omogočajo identifikacijo osebe, ki je dala prispevek stranki (ime, priimek, davčna številka in naslov fizične osebe ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, oziroma podatek o firmi, matični številki in sedežu ter poslovnem naslovu pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika) ter druge informacije, ki so posredovane skupaj s plačilno transakcijo.

Prispevke, ki jih stranka pridobi v nasprotju s tem zakonom, je stranka dolžna v 30 dneh od prejema nakazati v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije.

24.b člen

Revizijo pravilnosti poslovanja strank, ki prejemajo sredstva iz državnega proračuna ali proračunov lokalnih skupnosti in so v preteklem letu prejele ali bile upravičene do prejema več kot 10.000 eurov teh sredstev, opravlja računsko sodišče. Računsko sodišče mora v posameznem letu opraviti revizijo pravilnosti poslovanja najmanj tretjine strank iz prvega stavka tega odstavka tako, da v obdobju štirih let opravi revizijo pri vseh teh strankah. Računsko sodišče lahko opravi tudi revizijo pravilnosti poslovanja stranke, za katero izvedbo revizije predlaga komisija za preprečevanje korupcije ali drug nadzorni organ, ki pri izvrševanju svojih nalog ugotovi nepravilnosti, ali če ob pregledu iz prejšnjega člena podvomi v resničnost podatkov letnega poročila ali ugotovi druge nepravilnosti. Pri opravljanju revizije poslovanja strank računsko sodišče ravna skladno s pooblastili in po postopku, ki ga določata ta zakon in zakon, ki ureja pristojnosti računskega sodišča.

Stranka, pri kateri se opravlja revizija, državni organi, organi lokalnih skupnosti, AJPES, banke in hranilnice, v katerih ima stranka odprte transakcijske račune, izvajalci storitev in prodajalci blaga, ki so opravili storitve oziroma dobavili blago stranki, so dolžni računskemu sodišču na zahtevo brezplačno predložiti listine, potrebne za izvedbo revizije, dati pojasnila ter omogočiti vpogled v svoje poslovne knjige in evidence. V primeru, da računsko sodišče ugotovi obstoj tveganj, da v letnem poročilu stranke niso prikazani oziroma niso pravilno prikazani vsi podatki, lahko zahteva pojasnila, podatke ali listine, ki so potrebne za izvedbo revizije, tudi od drugih oseb.

Računsko sodišče za potrebe izvedbe revizije zbira osebne podatke, ki omogočajo identifikacijo (osebno ime, EMŠO, državljanstvo in naslov fizične osebe ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost), neposredno od oseb iz prejšnjega odstavka in iz zbirk osebnih podatkov ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.

Ko je revizijsko poročilo računskega sodišča dokončno, se objavi na spletnih straneh računskega sodišča.

Računsko sodišče dokončno revizijsko poročilo pošlje državnemu zboru.

28. člen

Z globo od 6.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek stranka:

1. ki deluje v smislu 1. člena tega zakona in ima sedež v tujini (prvi odstavek 3. člena);
2. ki deluje oziroma ustanovi svoje organizacijske oblike v gospodarskih družbah, v zavodih in v drugih organizacijah ter v državnih organih (drugi odstavek 3. člena);
3. ki deluje kot vojaško ali kot oboroženo združenje (tretji odstavek 3. člena);
4. ki v tridesetih dneh po sprejemu finančnega poročila o poslovanju stranke za preteklo leto ne nakaže presežka prihodkov stranke v humanitarne namene (četrti odstavek 21. člena);
5. ki prejme sredstva, prispevke ali drugo premoženjsko korist iz nedovoljenih virov in jih ne nakaže v humanitarne namene v 30 dneh od prejema (sedmi odstavek 21. člena in 25. člen v povezavi z devetim odstavkom 22. člena);
6. ki prejme prispevke v nasprotju s prvim odstavkom 22. člena tega zakona;
7. ki s fizično osebo, ki zanjo opravi storitev ali ji prodaja blago, ne sklene ustrezne pogodbe v pisni obliki (tretji odstavek 22. člena);
8. ki pridobi od iste fizične osebe v enem letu prispevke v višini, ki presegajo desetkratno povprečno bruto mesečno plačo, in presežka ne nakaže v humanitarne namene v 30 dneh od prejema (četrti in deveti odstavek 22. člena);
9. ki ne pridobi posojila pod pogoji iz petega odstavka 22. člena tega zakona;
10. ki v letnem poročilu stranke ne navede podatkov iz šestega in sedmega odstavka 22. člena tega zakona;
11. ki v roku ne izpolni obveznosti iz tretjega odstavka 24. člena in drugega odstavka 24.a člena tega zakona;
12. ki na zahtevo računskega sodišča ne da oziroma ne predloži pojasnil, podatkov ali listin, ki so potrebne za izvedbo revizije, ali ne omogoči vpogleda v svoje poslovne knjige in evidence (drugi odstavek 24.b člena).

Z globo od 1.500 do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba stranke, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

28.c člen

Z globo od 600 do 1.200 eurov se kaznuje za prekršek fizična oseba:

1. ki da stranki prispevek v gotovini, ki presega višino, določeno v prvem odstavku 22. člena tega zakona, ali pri prispevanju prispevka v gotovini stranki ne sporoči podatkov iz prvega odstavka 22. člena tega zakona;
2. ki s stranko ne sklene pogodbe v pisni obliki iz tretjega in petega odstavka 22. člena tega zakona;
3. ki da stranki prispevek, ki presega višino, določeno v četrtem odstavku 22. člena tega zakona.

Z globo iz prejšnjega odstavka se kaznuje tudi fizična oseba iz drugega odstavka 24.b člena tega zakona, ki na zahtevo računskega sodišča ne da oziroma ne predloži pojasnil, podatkov ali listin, ki so potrebne za izvedbo revizije, ali ne omogoči vpogleda v svoje poslovne knjige in evidence (drugi odstavek 24.b člena).

29.a člen

Z globo od 1.500 do 15.000 eurov se kaznuje ponudnik plačilnih storitev, ki opravlja plačilne transakcije, pa pri vplačilu prispevkov stranki ne sporoči podatkov, ki omogočajo identifikacijo osebe, ki je dala prispevek stranki (osmi odstavek 22. člena).

Z globo od 350 do 1.500 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba ponudnika plačilnih storitev, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagatelj zakona v skladu s prvo in tretjo alinejo prvega odstavka 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) predlaga, da se predlog zakona sprejme po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. Z njimi se zaradi lažjega izvajanja posameznih določb zakona v praksi spreminjajo kriteriji za pridobivanje do 50 % sredstev iz državnega proračuna, ki so namenjena poslanskim skupinam in poslancem na podlagi Zakona o poslancih, ter obveznosti ponudnikov plačilnih storitev glede posredovanja podatkov o vplačnikih prispevkov.

VI. PRILOGE

- osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona
- analize, študije
- vprašalniki
- ankete
- pobude in predlogi, ki so neposredno vplivali na odločitev za predlog zakona
- drugo